

Dobre rady egzaminatora historii

- 1. Uważnie czytaj polecenia.** Większość nie czyta do końca lub robi to nieuważnie. Polecenia najczęściej składają się z czasowników operacyjnych: rozważ, oceń, scharakteryzuj, porównaj, wyjaśnij itp.
Twoim zadaniem jest dokładne wypełnienie polecenia. Najlepiej więc je podkreśl żebyś wiedział co masz zrobić.

- 2. Gdy masz coś porównać wskaż podobieństwa i różnice, nie rób zestawień.**
Pisząc podobieństwa zaznacz, że zarówno w tekście pierwszym jak i drugim..... jest tak samo, wymienia się to samo itp. Gdy masz różnice musisz zaznaczyć, że w tekście pierwszym jest tak a w tekście drugim tak. Jeżeli tego nie zrobisz (nie odniesiesz się do obu tekstów), nie dostaniesz punktu.

- 3. Gdy masz coś ocenić musisz zająć stanowisko, że coś jest dobre, złe, wspaniałe, skuteczne itp. Potem musisz to uzasadnić.** Pamiętaj o trójdzielnym argumentowaniu. Kazimierz Wielki był wielkim władcą gdym udało mu się rozszerzyć terytorium o ziemie Rusi Halicko – Włodzimierskiej, udało mu się dogłębnie zreformować kraj, dzięki reformie administracyjnej, sądowej, reformie armii, dzięki czemu ostatecznie zjednoczył i ujedynolcił kraj oraz zabezpieczył go na przyszłość.
Argument trójdzielny: teza → gdyż/ dlatego, że / ponieważ/ bo → co przyczyniło się do / skutkiem czego / w wyniku czego (wniosek, skutek)

- 4. Większość poleceń kończy się sformułowaniem „uzasadnij”.** Podając argument musisz odwołać się do tekstu źródłowego. Jednocześnie nie powinno się przytaczać dosłownie tekstu pisanego (cytat), należy przytoczyć konkretny element rysunku czy mapy.

- 5. W tekstach źródłowych szukaj słów kluczy,** które Cię naprowadzą na odpowiedź. Mogą to być nazwiska, nazwy miejsc, rzek. Na mapie czy planie bitwy sprawdzaj Legendę, nazwę stron walczących, nawet podpisy pod rysunkiem. **Do ikonografii i map przyda Ci się lupa. Nie zapomnij o niej!** Możesz mieć ją na sali. itp.

- 6. Analizując tekst ikonograficzny i go interpretując powinieneś się odnieść do konkretnych elementów rysunku** – element powinien być zinterpretowany (musisz wyjaśnić co oznacza). Jeżeli nie przytoczysz tych elementów nie dostaniesz punktu.

- 7. Odpowiadają dokładnie na to o co zostałeś poproszony. Nie dopisuj nic więcej.** Jeżeli to zrobisz, a popełnisz błąd, cała odpowiedź zostanie oceniona na 0.

- 8. Przy drzewach genealogicznych** pamiętaj, że w rzędzie od lewej do prawej, osoby po lewej stronie są starsze niż te po prawej, brat matki to wuj, a brat ojca to stryj. Wstępni to przodkowie, a zstępni to potomkowie. Uważnie czytaj opisy pod nazwiskami.

- 9. Najwięcej zadań dotyczy dwóch tekstów. Np.**
 - *Uzasadnij, że w źródle 1. opisana została praktyka, która przyczyniła się do sformułowania i wygłoszenia zasad podanych w źródle 2.*

- Wyjaśnij, w jaki sposób czteroletnia epopeja, o której mowa w źródle 1. miała wpływ na powstanie Aktu, o którym mowa w wierszu (źródło drugie).

Masz mało czasu musisz przeczytać i zanalizować oba źródła. Podkreśl w tekście to o co Cię proszą (praktykę, zasadę czy wydarzenie) byś się nie zaplątał przy odpowiedzi i byś odpowiadał na temat.

10. Jeżeli masz nazwać wydarzenie, nazwę cywilizacji, czy proces zrób to. Forma opisowa nie da Ci punktu. Masz pokazać, że znasz słownictwo np. spór o inwestyturę, krucjaty, czy cywilizacja Inków. Przy tym uważaj – np. w tabeli każą Ci nazwać państwo nie cywilizację. Nie p[omył się. Uważnie czytaj.

Wypracowanie

- **Musi mieć trzy części** – wstęp, z ramami chronologicznymi i przestrzennymi, rozwinięcie i zakończenie – podsumowanie i wnioski, inaczej nie dostaniesz więcej niż maks. To całkowita podstawa. Jeżeli nie podasz ram chronologicznych tematu (nie muszą być daty ale mogą być wydarzenia, które stanowią dla niego klamrę) i ram przestrzennych, tego jak zamierzasz ten temat przedstawić, a potem podsumować wszystko w zakończeniu jesteś na straconej pozycji. 2 pkt.
- Jeżeli wybierasz **wypracowanie ze źródłami musisz powołać się na wszystkie**, co do jednego, bo inaczej nie dostaniesz więcej niż 2 pkt.
- Jeżeli nie jesteś pewny daty nie pisz jej. Nie jesteś pewny imienia – nie pisz go. Nazwisko możesz zapisać fonetycznie. **Błędy rzeczowe nie pozwolą Ci opuścić I poziomu oceniania** (2 pkt).
- **Nie możesz złamać chronologii** – kolejność wydarzeń musi być zachowana.
- **Jeżeli chcesz wejść do III poziomu praca musi mieć charakter dynamiczny.** Co to oznacza? Musi mieć charakter problemowy. Jeżeli dostrzegasz problemy, na dzień dobry jesteś oceniany lepiej. Jeżeli umiesz dostrzec prawidłowości i podzielić pracę na konkretne segmenty (problemy) , w ramach których trzymasz się chronologii, zrób to. Np. praca *Antyczne dziedzictwo kultury europejskiej* – możesz w niej wydzielić konkretne problemy: literatura, architektura, sztuka, prawo. Praca *Udowodnij, że wiek XVI był „złotym wiekiem” Rzeczypospolitej Obojga Narodów* – możesz wydzielić problemy: polityka zagraniczna, gospodarka, ustrój, kultura renesansu. itp.
- Jeżeli możesz posługuj się odpowiednim językiem - używaj słownictwa historycznego. Zamiast związku szlachty – konfederacja, zamiast ubożenie – pauperyzacja itd. Używanie pojęć popycha w górę Twoją punktację.
- **Dokonaj selekcji materiału.** Nie pisz wszystkiego co wiesz. Nie masz na to czasu. Dokonaj wyboru i w pracy wykorzystaj tylko to co Ci się przyda by udowodnić tezę lub by ukazać proces.
- **Jeżeli możesz ukazać w pracy cykl przyczynowo skutkowy** - ukazać co ma wpływ na co i co z tego wynika. Np. *Zagrożenie ze strony Niemiec popchnęło Mieszka I do przyjęcia chrztu. Ponieważ nie chciał się uzależnić od Niemiec przyjął chrzest z rąk czeskich. Dzięki przyjęciu chrztu mógł scentralizować państwo polskie i umocnić swoją pozycję.* **Jeżeli tylko możesz wyjaśnij związki przyczynowo – skutkowe. To ważniejsze od faktografii (dat) i da Ci III-IV poziom punktów.**
- **Ukazuj złożoność zjawisk historycznych** – np. zależność gospodarki, polityki, religii, zmian społecznych, kultury i związki między nimi. Np. *Kultura renesansu doprowadziła do*

*zaciekawienia ludzi tym co ich otacza, rozbudziła zaciekawienie światem. Było to jedno z uwarunkowań wypraw geograficznych. Pociągnęły one za sobą konkretne skutki polityczne, gospodarcze, społeczne i kulturalne(...). Rewolucja październikowa, która dokonała się w sferze politycznej i doprowadziła do zmiany ustroju, pociągnęła za sobą konkretne skutki ekonomiczne – najpierw nadanie ziemi chłopom, potem nacjonalizację głównych dziedzin gospodarki. Zmieniła się również struktura ludności i zainicjowana została nowa kultura podporządkowana ideom głoszonym przez władzę. **Gdy dostrzegasz tego typu zależności jesteś w III – IV poziomie punktacji.***

- **Jeżeli masz rozważyć problem, powinna to być rozprawka polemiczna – podawaj argumenty z jednej i drugiej strony, a dopiero w zakończeniu daj konkluzję i tezę, którą wybierasz.**

Powodzenia na maturze. Helena Tomaszewska